

A LAP ELŐFIZETÉSI ÁRA:

Egy évre	6 frt. — kr.
Fél évre	3 „ — „
Negyed évre	1 „ 50 „
Egyes szám ára	6 „
Külföldre egy évre	8 „ — „

Ezen lap megjelenik
hetenkint kétszer:
vasárnap és csütörtökön.

SZÉKELYFÖLD.

Közgazdasági, társadalmi és szépirodalmi hirlap,
a csikmegyei gazdasági egyesület hivatalos közlönye.

SZERKESZTŐSÉG:

KÉZDI-VÁSÁRHELYT:
Szabó Albert könyvnyomdájában.

CSIK-SOMLYÓN:
Móricz Gyula szerkesztő lakásán.

KIADÓ-HIVATAL:

KÉZDI-VÁSÁRHELYT:
Szabó Albert könyvnyomdájában.

CSIK-SZEREDÁN:
Szabó Albert könyvnyomdájában.

A lap tartalmát illető közlemények a szerkesztőségekben, az előfizetések, hirdetmények, nyilvtéri cikkek, stb. a kiadóhivatalokban fogadtatnak el.

Csikmegyei koldusok.

Minden országnak, minden vármegyének, sőt városnak is megvannak a maga szegényei, koldusai. Ezek részint önhibájuk folytán, részint önhibájukon kívül jutottak oly helyzetbe, hogy embertársaik jótéviségéből, adakozások és alamizsnákból tartják fenn létüket.

Számuk pedig úgy nálunk, mint más nemzeteknél naponként növekedik, hogy némely államban országos intézkedések által kell róluk gondoskodni.

Csikmegye e fajta emberekben annyira bővelkedik, hogy minden nagyítás nélkül elmondhatjuk: a koldusok száma megkétszerezi az iparosok számát.

Csak egy pünkösdi búcsut vegyünk fel például, hol a megjelenő kéregető koldusok száma több százra tehető.

Ennek oka egyedül abban rejlik, hogy a hatóságok részéről csekély gond fordítatik a koldusokra, a társadalom pedig annyira hiszi, hogy sok koldus van, hogy mindenkinek, ki kérőleg közeledik, legyen az valódi, vagy csak színlelt szegény, azonnal alamizsnát osztogat.

Nem tagadom, hogy vannak olyanok is, kik embertársaik könyörödmányaira reá vannak szorulva, mert testi fogyatkozásaik folytán a legjobb akarat mellett sem tudják a mindennapit megkeresni.

Elvitázhatlan azonban, hogy a nagyobb rész ép, erős, egészséges, sőt még

tisztességes vagyonnal rendelkező egyénekből áll.

Látva, hogy senki sem ellenőrizi őket s tapasztalva, hogy ezen keresetmód valamennyi között a legkönnyebb: felcsaptak koldusoknak s követelő maguktartásával maholnap tulszárnyalják még a spanyol koldusokat is. Kilesik a férfiak távollétét nappal úgy, mint este; a zárt ajtóra törnek s fenyegetés közt követelik az alamizsnát.

Sok embert tanított a szegénység különböző mesterségekre, de még többet csábított a legnagyobb bűnökre és gonoszságokra. S kétségtelen: ha a szegényekkel szemben szigorú rendszabályok nem szerkesztetnek; ha a szegénység okainak és forrásainak eltávolítására nagyobb figyelem nem fordítatik: napról napra szaporodnak, erkölcsileg és lelkiileg romolnak, s maholnap az életet és vagyont is megtámadják: mert a koldus-sereg mindenütt a világon communisticus nézeteket vall.

Komolyan megfontolva a dolgot, lehetetlen a megyének eltűnni, hogy a szegények faluról falura barangoljanak; mert ezen elnézés naponként több és több embert tesz könnyelművé, pazarrá, iszákossá, s ha a könyörödmányok a kívánt mennyiséget nem űtik, még nagyobb bűnökre is csábítja őket.

Eljött az idő, hogy a törvényhatóság erélyesen lépjen fel e dologban.

Nézetünk szerint mindenek előtt szigorúan el kellene tiltani, hogy valaki

községből más községbe menjen koldulni.

Ezen tilalomnak — kétségkívül — azon üdvös eredménye lenne, hogy a nem valódi szegény, hanem csak munkátlan, iszákos ember nem kéregetne, részint mert a falujában ismerik, részint mert nem is adnának az ily embernek. Ily szép szerivel kényszerítve lenne, hogy dolgozzék.

A félszeg és visszatartó kinézés-sel bíró koldusok pedig nem jelenhetnének meg a bucsukon, honnan az ilyeneket az anyák és a jövő nemzedék iránt való tekintetből orvosrendőrileg is el kellene tiltani.

Az utóbbiakról gondoskodják a község, de végeztessen velük egyszerűs mind oly munkát, mit félszegségük dacára is teljesíthetnek, s értékesítvén azt, a rájuk fordítandó javadalmazásnak legalább egy részét ezzel visszaszerezhetik.

Ily intézkedéssel és eljárással apasz-tani lehetne a szegények számát s munkára lehetne bírni a munkakerülőket tekintélyes számú osztályát.

Szerencsen.

A kézdivásárhelyi kisegítő pénztár egyesület.

Kézdi-Vásárhely, 1884. nov. 3.

Városunk úgy a humán, valamint a vagyonszerzést elősegítő és biztosító intézetek létesítése körül egyformán megértette a kor intő szavát. Sőt ezt díszre méltóan teljesíti is.

— Gombos! Megállj!

Gombos meglepetve fordult vissza s a sötétben egy alak körvonalai tüntek szemébe.

— Ki vagy? — kiálta kemény hangon, egy lépést téve az alak felé.

Steiner, érezve, hogy szabad a tér, meg-sarkantyuzá lovát és elvágtatott.

— Szólj! ki vagy? — kiálta Gombos másodszor is.

— A sors, — felelt egy tompa női hang — mely megjelent, hogy kijelentsen neked, hogy bűneid mértéke már betölt s hogy a büntetés már közel van. Hallod azt a lódobogást? Ott megölt ezimborád fia száguld a város felé, hogy téged feljelentessen, elmondani a törvény embereinek, hogy a gazdag, köztiszteltben álló Gombos tolvaj, rabló, gyilkos és nősábitó.

— Ki vagy? szólj! — kiálta Gombos vést jósló hangon — mert különben megöllek.

— Csendesen, édes fiam! Hát csakugyan nem ismeri rád? Pedig egykor nagyon is jól ismertük egymást.

— Az ördög vagy maga, ki eljöttél, hogy dögomba avasd magad. De én nem félek tőled. Daczolok még a te hatalmadal is.

— Nem vagyok ördög, Gombos. Jer egész közel hozzám s nézz rám . . . Nem ismeri . . . Az idő nagyon is megváltoztatja

Hirdetések közlési díja:

minden egy hasábas garmond sorért vagy annak térfogatáért 4 kr., s minden egyszeri közlés után 30 kr. bélyegdíj fizetendő. Nagy és többször közlendő hirdetményt a kiadóhivatal árkedvezményben részesít.

A „Nyilvtér” rovatban közlendő cikkek soronként 10 kr. díjért közöltetnek.

Amaz irányt a közkórház alapításával csak a mult hóban, ezt pedig az ezen sorok élére irt jóhírű pénzügyetnek kebelében megindult s a tegnap igen öröndetesen nyilvánult megújodási és átalakulási mozgalommal bizonyítja be legújában.

Kézdi Vásárhely és vidéke nagyon jól ismeri és tudja, hogy mily jó hírnévvel, szilárd és kiterjedt üzletkörrel bír a kézdivásárhelyi kisegítő pénztár egyesület már ezen alak- és szervezetében is. Azonban — különösen az intézők — már rég érezték és belátták, hogy egy körülmény olyatán megizmosodását, az ipar, kereskedelem és mezőgazdaságnak olymértű előmozdítását, milyennel a nálánál idősebb kézdivásárhelyi s más takarékpénztárak bátran díszekedhetnek, mégis feleltébb gátolta. E körülményt az üzletrészekből képződött alaptőkének az üzletrészek tulajdonosainak időközbeni felmondhatása és az üzletrészeknek visszavehetése s e miatt az alaptőkének nem teljes mértű állandósága és kellő nagyságra fel nem szaporodhatása képezte és képezi.

E körülménynek megszüntetését s az alaptőkének bizonyos meghatározott, huzamosb állandósítását és egyuttal szaporítását is tüzték ki célul az intézők. És ennek megvalósítására az első lépést megteendő, hívták össze az egyesület tagjait tegnap a városház nagytermében tartott rendkívüli közgyűlésre.

A megjelzett cél elérésére kétségen felül a legalkalmasabb forma a részvénytársaság, mit úgy az intézők, valamint a közgyűlés minden egyes tagja is igen helyesen ismert fel és fogadott el egyhangulag. Az intézők ajánlatára egyhangulag kimondatott ugyanis, hogy az alaptőkének huzamosabb időn át egyutt tarthatása és állandósítása, annak nagyobb mértű fokozhatása céljából, hogy ez által az intézeti hitel is öregbíttes-

az embert és most nagyon sötét is van. Tehát megmondom, hogy ki vagyok. Én a világnak Terka, a guruzslónő, neked pedig Anika anyja vagyok.

Gombos rémült kiáltást hallott.

— Te azt hitted, — folytatá a nő — hogy én már régen meghaltam, s miután leányom gyermekét tőlem elraboltad, azt gondoltad, hogy köztünk továbbra minden összeköttetés megszakadt. És látod, igen csalódtál. Én mindig itt laktam a hegyek között s mint jó szellem, örököttem unokám, Juliska felett. Tanuja valék gonoszságaid s mindaddig örököttem felelted, míg gyermekednek szüksége volt rád. Emlékezhetsz, hogy egy titkos kéz mindig elhárította fejedről a csapást; te a jó szerencsédnek tudtad be ezt, pedig az az én művem volt. Öltalmaztalak téged, mert Juliskának apára, gyámlóra volt szüksége. De most már erre többé szükség nincs. Juliskát van a ki ezután védelmezze. Ő szereti a Törös fiát, Sándort, s általa viszont szerettedik.

Az asszony elhallgatott s kevés szünet után ismét folytatá:

— A mit Törös ellen vétkeztél, az meg lesz bocsátva. Az apa boldogtalansága a fiu boldogsága által ki lesz egyenlítő. A többi bűneidért az igazságos Isten azzal büntet meg, hogy épen akkor foszt meg mindentől, midőn egy fáradságos s veszélyekben gazdag

A „Székelyföld” tárczája.

Gombos uram leánya.

(Elbeszélés.)

Irta: Dobay János.

(Folytatás.)

VIII.

Steiner a Gombossal folytatott beszélgetés után e házban tovább nem maradhatott. Még a más napot sem várta be, hanem egy lovat bérelve, vissza indult a közeli városba, hogy onnan majd hazatérjen. Még a podgyászát is ott hagyta, megrendelve a cselédeknek, hogy küldjék másnap utána a városba.

Ha Juliska meglátta volna sápadt arcát, vadul villogó szemét s összeszorított ajkait, talán nem töltötte volna el szívét oly édes nyugalom távozása felett, s ha látta volna azt a vérszínű fényt, mely atyja szemeiben az ifju távozásakor felvillant, szívét most ezer aggodalom gyötörné.

Steiner, mit sem gondolva a viharral, megsarkantyuzta lovát, s sebes ügetéssel ment végig a falu hosszú utcáján. Kiérve a mezőre, meg kellett lassítani lovai lépteit, mert a sötétben nem lehetett felismerni az utat. Az ifju nem látott semmit s egészen lova ösztönére bízta magát. A kantár szarát

lova nyakába dobva s nem törődve a viharral, mely gondolatok közé merülve haladt a mezei uton tovább. Épen a temetőhöz ért, midőn lova hirtelen megállt s kemény, durva hang kiálta rá:

— Megállj, fattyu! még egy kis számadásunk van együtt.

— Ki vagy? — kiáltott az ifju ijedt hangon, merőn nézve a sötét alakra, mely ott állt lova előtt.

— Hát nem ismeri rád, drága fia édes apának? — kacagott az alak — hisz csak egy órával ezelőtt azon ponton valál, hogy fiam légy.

— Gombos uram! — szólt rémülettől reszkető hangon az ifju. — Azt hiszem, hogy mi mindent elvégeztünk együtt s így semmi közünk többé egymáshoz.

— Csálódol, drága ifju. Te az imént azzal fenyegettél, hogy ha leányomat hozzád nem adom nőül, lesz rá gondod, holmi titkos dolgokat elmondani illetékes helyen. Te, ugy látszik, igen sokat tudsz, s azért tán nem veszed rossz néven, ha saját biztonságom érdekében megfosztalak a módtól, hogy engem elárulhass.

— Mit akar ön? Én nem tudok önről semmit. Engedjen távozni!

Egy gunyos kacaj volt erre a válasz.

A alak közelebb lépett, hanem ebben a pillanatban egy harmadik hang szólalt meg:

sők s az ipar, kereskedelem és mezőgazdálkodás minden ágának nagyobb szolgálatára és előmozdítására üzletkört még szilárdabbá és nagyobb terjedelművé tehesse: részvénytársasággá kíván átalakulni, kisegítő részvény-takarékpénztár címén.

Ezen egyhangú ohajtásnak minél rövidebb idő alatti, legegyszerűbb megvalósításának eszközzésére az igazgatósággal együttesen, számban és egyeniségekben egy tekintélyes bizottság küldetett ki oly feladattal, hogy legalább is 50.000 frt alap-(részvény)-tőkére, a helyi és vidéki vagyoni viszonyoknak leginkább megfelelő számú és összegű részvények kibocsátásának, a társaság alapszabályai tervezetének kidolgozását és az átalakulást előkészítse.

Mi a legmelegebben üdvözljük ezen dicséretes és jó irányu mozgalmat s ahhoz a mihamarábbi legteljesebb sikert teljes valónkól kívánjuk!

S épen ezért bátorságot veszünk magunknak egyet-mást elmondani azon ohajtással: vajha azok az alakulás körül bár csak némi figyelemmel részesítenének!

Legtöbb ember előtt ismeretes már az, hogy a munkások és iparosok között főleg a külföldön szomorúan tapasztalt, társadalmi rendet felforgató mozgalmaknak okául a többi között a tőkének aránytalan megosztását, vagyis ennek egyes kezekbeni föhalmozódását szokta felhozni igen sok politikus és nemzetgazdász. Övszerűül ennek a tőke minél nagyobb mérvű demokratizálását állítják és ajánlják igen sokan.

Hála Istennek! nálunk ily mozgalmak nincsenek s így azok elleni óvszerre sincs ez idő szerint szükségünk.

Azonban, hogy a tőke demokratizáltság, azt nekünk is illő mértékben ohajtánunk kell. Igen, különösen azért, hogy bár némileg is elérjék az, hogy egy alapítandó pénztárnak részvényesei és adósai ne külön-külön, hanem egy és ugyanazon személyek legyenek. Vagyis adassék meg a mód arra nézve, hogy azon egyének, kik valamely pénztárat által nyitott hitelt a legcsekélyebb mérvben is igénybe veszik, igénybe venni kénytelenek, ezek egyúttal az intézetnek részvényesei is lehessenek. Hogy ez által ne csak az legyen ezeknek osztályrésze, hogy az általuk nyert hitel összegét és ennek kamatait fizessék, hanem a tulajdonul birt részvények után az intézet jövedelmében s esetleg veszteségében is részesüljenek. Szóval, az intézetet részben mint sajátjukat tekinthessék s annál több ok legyen annak csak előnyére munkálni.

élet után élvezni akartad mindazt, a mit gáztettek árán szereztél.

— Ki bizonyíthat rám valamit?

— Azt hiszed, hogy miután két utolsó ezimborádat megöltöd, az egész multat megsemmisítetted? Ott van az ifjú Steiner, ki igen sokat tud, s aztán tudhatod, hogy csak addig nehéz a törvény embernének, míg a helyes utat megtalálják, aztán minden békén, minden fűszál egy-egy bizonyítékot fog ellened szolgáltatni. Egy oly sok évi s kiterjedett bűnös szövetségénél, milyen a tettek volt, mindig akad ember, ki tanuskodni fog ellened, mielőtt ellened a vizsgálatot megindítják. A te pályafutásodnak már vége van; s a fellegek mind sötétebben tornyosulnak fejed felett s a villám nemsokára sújtani fog.

Gombos kebléből nehéz, nyögés-szerű hangok törtek elő. Az asszony könyörtelenül folytató:

— Sorsát senki sem kerülheti el, s ha volt lelked annyi bűnt elkövetni, legyen most bátorságod a büntetést elviselni. Gondolj legalább ártatlan gyermekekre, s ha annyi embert boldogtalanná tettél, tedd legalább öt boldoggá. Törös Sándor mindent tud, én beszéltem el neki, s ennek dacára kész leányodat nőül venni. Tedd őket boldogokká, Gombos, s ezáltal szerezd meg azt a megnyugtató öntudatot, hogy életedben egyszer jót cselekedtél.

Gombos az asszony könyörtelen beszéde alatt kinosan nyögött s majd meg kétségbeesett hangon kiáltott fel:

Ez pedig csak úgy érhető el, ha a kibocsátandó részvények részösszegei lehetőleg csekélyek lesznek és a befizetés is csekély részletekben történhetik. Ily részvények közül, habár egy-kettőt is, a csekélyebb módú iparos és kézműves is megszerezhet, mi által félretereltő filléreinek alkalmas, biztos és jövedelmező elhelyezési mód nyújtatik, s a gyümölcsöző, állandó takarékoság is sokkal nagyobb mértékben mozdítatik elő, akár mint a takarékpénztári betétek által is.

Ezen uton még az is teljesebb mértékben elérhető, hogy valamennyi részvénye városban és vidéken elhelyeztessék el s ne jusson olyanok kezébe is, kik azok után a város és vidéke által fizetett kamatokból csak az osztalékot huznák, de más uton-mólon sem az intézet fennállásához, sem a vidék áru- és pénzforgalmának szaporításához mivel sem járulnának. Az ily pénztárat vidéknek kétszeres előnyt biztosít és nyújt.

Mig ellenben a nagyobb részösszegű s következetesen nagyobb részletekben fizetendő részvényeket csak a tehetősebbek s ezek is korlátozott számban szerezhetnék meg s így könnyen megtörténhetnék, hogy nagyrészt nemcsak távol vidéken, de esetleg külföldön is (Lajtán tul) kellene elhelyezni. Ez által a többi között azt is eszközölnék, hogy a város és vidék által élvezett hitel után gyűlt jövedelem e vidékről messze elvándorolna. Ez pedig annál kevésbé ohajtandó, minél inkább tudjuk, hogy mily nagy mértékben fér rá a város és vidék minden egyes lakójára egy kis jogos önvédelem.

Nem tudjuk tehát elég nyomtatékkal ajánlani, hogy a kibocsátandó részvények csekélyebb részösszegeket/legyenek és csekélyebb befizetési részletekből álljanak, hogy ezáltal mindenkinek hozzáférhetőbbekké tétessék, hogy a város- és vidéken elhelyeztetessék el azok egytől egyig.

Ezzel szemben nem képezhet számbavehető ellenérvet az, hogy ha a központi pénzpiacz embereinek részvények nem juttatnak, az intézet iránt nem fognának érdeklődni s annak akkora hitelt sem nyújtanának, mint ha nekik is részvények adának el. Nem vehető számba azon ellenvetés sem, hogy az igen megosztott részvényekkel bíró intézet igazgatása sokkal több nehézséggel járna stb. Mert mindenki előtt világos és könnyen megfogható, hogy a központi pénzpiacz egy pár száz drb., legfennebb pár ezer frt értéket képviselő részvénynek odajuttatásáért hitelt úgy sem igen nyújthat, hanem igen is nyújthat és fog is nyújtani a szilárd

— Nem, nem! én nem fogom hagyni magamat. Meglátom én, hogy ki mer ellenem bizonyítani. Törös Sándor pedig, annak a gyűlölt embernek fia, sohasem lesz az én leányom férje.

— Gondolj arra, Gombos, hogy Anika szelleme, kit megöltél, néz le rád, s hogy fogsz majd neki beszámolni, ha gyermekét is megöltöd. Tudd meg, hogy Juliskát Törös Sándortól elválasztani annyit, mint megölni. Az anyja vére buzog ereiben. Ő csak egyszer tud szeretni s szerelmében képes meghalni. Vagy nem láttad, hogy miképen hervadt egy idő óta a szép gyermek a titkos bűtől?

— Az Isten látja lelkemet, — szolt Gombos lassu, tompa hangon — hogy Anikát szerettem. Elismerem, hogy nagyot vétkeztem szegény asszony ellen. Oh, ha szegény élt volna, talán minden másképen lett volna! de most már késő! ... Szegény leányom! mi lesz belőle, ha majd megtudja, hogy én ki vagyok s hogy kit szeretett anynyira! ...

Gombos, a sivár lelkű bandita, a kétségbeesés pillanatában elhalt nevére és szerencsétlen gyermekére gondolva, elérzékenyült s kebléből göresös zokogás tört elő.

Az asszony némán hallgatá e bűnös ember fájdalom-kitöréseit, melyben a megbánás, a kétségbeesés hangjai vegyültek s később szelid hangon folytató:

— Látom, Gombos, hogy nem vagy olyan rossz, a milyennek hittelek; e megbánást az égi bíró be fogja tudni. A mit még jóvá tehetsz, azt tedd meg ... Leányodat tedd boldoggá. És most Isten veled!

üzlet és biztos elhelyezhetésre való tekintetből. Valamely vidéki pénztárat ezen feltételekkel pedig csak akkor bír teljesebb mértékben, ha az intézet hitelét igénybe vevők minél nagyobb szám- és mértékben egyszersmind részvényesek is, mert ez a többi között azt is bizonyítja, hogy az intézeti alaptőke idegen (távolabbi) segély nélkül is összehozható volna.

A könnyű igazgatást pedig nem a részvényesek csekélyebb száma feltételezi, hanem a helyes és jó szervezet; jól alkotott alapszabályok s főleg az intézet élén álló egyének szakértelme és ügybuzgósága biztosíthatják.

Ily előfeltételek mellett nem tudjuk végül különösen a kisegítő pénztár egyet jelenlegi tagjai és betéteseinek eléggé ajánlani figyelmükbe, hogy közülük még csak egy se legyen olyan, ki a kibocsátandó részvények közül legalább egy-kettőt meg ne szerezzen. Mert ha az egyesület eddig is szép és biztos jövedelmet nyújtott betételeik után, ezt mint részvénytársaság még fokozottabb mértékben eszközölheti és fogja is eszközölni.

Példa erre a helybeli, sepsiszentgyörgyi és más vidéki takarékpénztárak, mint részvénytársaságok.

Annál is inkább tegyék meg ezt tehát, mert már meglevő betéeteikhez esetleg sem mit vagy igen csekély összeget kell adniuk, hogy egy-két részvényt megszerezzenek. S a megszerzett részvények csaknem úgy tekinthetők, mint jól kamatozó készpénz, mert azokat jó nyereséggel bármikor eladhatni, vagy mint kész zálogra, bárholnán pénzt kaphatni értük.

Bár csak ne lennének tehát szavaink a pusztában kiáltónak visszhang nélkül elhangzó szövege!

B I

A közegészségügy.

Tisza Kálmán miniszterelnök, mint belügyminiszter, pár nap előtt terjeszté a képviselőház elé az ország közegészségügyi viszonyaira vonatkozó jelentését az 1881-ik évről. A jelentésből álljanak itt a következő érdekes adatok:

Örömmel konstatáljuk, hogy a születések és halálozások aránya az 1881-ik évben sokkal jobb volt, mint 1880-ban, amennyiben a születések száma 111,662 fővel multa felül a halálozásokét, míg 1880-ban csak 68,707 lélekkel multa felül. Vannak azonban szomorú jelenségekezevben is. Több

Az asszony eltűnt a sötétben s Gombos egyedül maradt háborgó lelkével a sötét éjszakában. Leült az árok partjára s fejét kezére hajtva, mély gondolatokba merült. Hogy mire gondolt e fűsült lelkű ember e perczben, midőn tudá, hogy a bűnhődés közeleg, nem lehet tudni, s csak nehéz sohajai s olykor-olykor feltörő zokogása tanúsítá azon borzasztó lelki harcra, mely lelkében dult. Életét, becsületét, eltűnt boldogságát, leányát sajnálta-e, avagy mindannyit? Az általa szerencsétlenné tetteket vagy leányát sirató-e; a lelkiismeret szava, vagy elhalt neje kinos emléke sajtolta-e ki kebléből a nehéz sohajokat? Már a nap első sugarai kezdék fénytűket szétinteni, midőn Gombos fejét felemelé. Sápadt, beesett arcán elszánt kifejezés ült s szemai komoran tekintettek körül. Gombos felállt s nyugtalanul nézett szét, hogy nem látta-e valaki s aztán sebesen a falu felé indult. A mint a Törös uram palotájához ért, olyan mozdulatot tett, mintha be akarna térni, azonban hirtelen meggondolva magát, letért az utról s egyenesen az erdő felé intézte lépteit. Sebes léptekkel haladtott felfelé a hegyoldalra s egy negyedóra alatt már fenn volt a hegytetőn. Itt megállt, hosszú, sovár pillantást vetett alant fekvő házára. Nehéz sohaj tört fel kebléből s aztán gyorsan megfordulva, eltűnt a sűrűségben.

(Vége következik.)

vármegyében alig valami csekély a szaporodás, nehány vármegyében épenséggel nagy a fogyatkozás. Fogarásban, Turócban, Zemplén északi és középső részein, valamint Kassa, Pozsony, Temesvár városokban a román, tót és német ajkúknál áll elő a rossz arány, de már Gömör és Kishont, Szatmár és Szabolcsmegyékben s Nagyvárad és Szatmárnémeti városokban a magyarajkúak közt is nagy a baj. Különösen Szabolcsmegye tüntet fel valósággal borzasztó arányt. Itt 1881-ben 3335 lélekkel halt meg több, mint a mennyi született, mintha csak valamely gyilkos, járványos dögvész pusztított volna. Általában a kedvezőtlen vagy kevésbé kedvező aránynál a gyermekbetegségek a legnagyobb tényezők. Ezek egy részénél ugyan a tudomány is tehetetlen, de a főbajt mégis az ápolás hiányának, az anyagi szegénységnek, a lakások és iskolák túltömöttségének kell felróni. — Nem ugyan rohamosan, de rendszeresen fejlődik előre a községi és körorvosi intézmény, s a kórház-ügy is, mit örvendetesnek kell tekintenünk. — Hazai fürdőinket is lassan bár, de évről-évre többen látogatják. A gyógyszerári ügy, védhimlőoltás, oszkerüen s rendszeresen fejlődik; el- lenben — mint a jelentésből nem egy helyen kitérünk — a lakásügy hazánkban igen rossz lábon áll. Nem természetes halál-ok 5126 esetben idézte elő a halált s ebből erőszakos haláleset: 1201; öngyilkosság pedig: 1146. Szomorú szám.

A magyar gazdák sorsa.

Mi, kik a nép nyomorának szomorú tanúi vagyunk, nem tudjuk eléggé élénken festeni a magyar gazdaközönségnek megnehezült sorsát. Azon sokoldalu misériákhoz, melyek szegény földművelő népünket az utóbbi évtized alatt sújtották, még a gabona- termények olcsósága is járult. Nincsen a gabonának ára. Ez aztán oly csapás, oly veszedelem az új kataszteri munkálatok alapján nagyraott adóval terhelt népre nézve, hogy annak szomorú következményei beláthatlanok s a magyar faj, a magyar földművelő osztály pusztulásának rémes árnyait állítják szemeink elé. Nálunk már egy pár évtized óta, s főképp az utóbbi évtizedben, kölcsön pénzen munkálja meg néhány holdnyi földjét csaknem minden magyar gazda.

Minden reménye abban van, hogy ha terem, e terményből kifizeti adósságát s valamiképp majd tovább teng. Ez áll a jó gazdákra nézve. Hogy mit tesznek a rossz gazdák, azt — úgy hiszem — mondanom sem kell. De mit tegyen a jó gazda, ha a termésből, mely általában jónak alig mondható, a mai gabonár mellett még saját költségeit is alig tudja fedezni? A fizetési határidő lejárt, a hitelezők sürgetik a gazdát a fizetésre s az adóvégrehajtósereg a nyakán van. A végrehajtó pedig költségbe kerül. Hát még a felette álló kezelő személyzet költségei mibe kerülnek? Nem csoda tehát, ha kétségbeesetten roskad össze a szegény gazda a roppant gondok alatt.

De a gabonárák ezen példátlan súlydése nemcsak a gazdát sújtja, hanem sújtja a kisiparost, kereskedőt, gyárost és sújtja mindazokat, kikkel a gazdaközönség leszámolásban áll.

A sajtó kötelességét teljesíti, valahányszor a kormányt az agrár kérdés megoldására sürgeti. Felhívjuk tehát erre nézve a magas kormány figyelmét.

A külföldi verseny legyőz bennünket; a tarifa itthon is magas; a pénz sok helyen össze van halmozva s e miatt a gazdára nézve hozzáférhetlen. Ez év a minden oldalról összejátszó kalamitások miatt valóban megingatja még a nagyon vagyonos gazdákat is.

Vannak mágnásaink, kik ez évben a gabonából félmillióval vesznek be kevesebbet, mint ezelőtt hat évvel, a midőn pedig épen annyi gabonájuk termett, mint most. Hanem azért az adójuk most jóval magasabb, mint akkor volt.

Ezt megérzi mindenki a hazában. Megérzik főképp a kis- és középbirtokosok, kik méltán kiálthatnak föl eképen: mikor süt föl már a magyar földművelő néposztályra legalább egy reménysugár, mely a jövőre

egy kis vigasztaló fényt vetne!! Mert bizony hiába szépítgetjük a dolgot; szomorú, de nagyon szomorú a magyar gazdák sorsa!

V—s.

Zabolától Berlinig.

(Csekme Ferenc ref. papjelölt uti naplója).
I.

(Háromszor is elindultam. A Biharhegység. Az alföld. A püspök falatja mindenütt drága. A budapesti központi indóház. Megérkezés Budapestre.

Magam sem hittem, hogy való, míg tulajdon kezemmel nem szorítottam a jegyet, melyre nyomom volt: „Brassó—Budapest“. Ha aztán már ennyi igaz és való a dologból, hittem tisztán, hogy már csak a többi is igazi valóság. Sokszor láttam a láthatár karimáját, hol az ég a földre borul. Közébe jutni nem vala — jegyem. Most már a kezemben vala. Ha Pestig talán nem is érem, gondoltam, a láthatárt: Berlinben okvetetlen igen; hiszen milyen messze van! Vannak az utazásnak oly általános jellemvonásai, melyeket a maga általánosságában mindenki le tudna írni, anélkül, hogy pl. író-asztala mellől felkeljen. Hogy csak részletében igazoljam: az utazáshoz nemde hozzá tartozik pár napi pakolódás, bucsuzódás, az indulás percében: parola, csók, ölekezés, ígérlet, biztatás, még egyszer parola, még egyszer csók és ölekezés; ekkor a szekér megindul, valamelyik jóakaród közül azonban, a legjobbak — rendszeren az anya szokott lenni — vissza kiált, a tizparancsolatból hamarjában elperregtet hármat, négyet, ötöt, nyakadba sóz féltuczet áldást, s ezzel — mehetsz.

Nem akarom repetálni írásban is. Igaz sem volt. A bucsuzódás következő tüneményeit, melyek főképp a szívetlenné kapcsolatlan s a szempillák szoktak jelentkezni: szintén mellőzöm. Hogy a távozonak „szíve vérzik, szíve fáj“, mindenki tudhatja.

B. J. uti társam különösen szívére vette a dolgot, s félve merengett a vasúti síneken végig: „messze van annak a vége“!

Kolozsvárig ismerős völgyeken kanyarogtunk, hol aztán tüzes vasparipánk előttünk ismeretlen völgy nyílásán prüszkölt be. Kolozsváron harmadik utitársul szegődött még enyedi barátunk, a ki Magyar-Óvárra, a gazdasági tanintézetbe indult. Kettősségünk így megtörtetett, s lett belőle ideiglenesen — szentháromság.

Még sem! szenteknek csak ketten maradtunk, lévén okmányos papok, harmadik társunk a képét képviselte, melyet számunkra az anyaföld termend egykoron s a tisztartók gabonásunkba szállítandanak.

Lankás halmok hivatagolag marasztottak. Nem engedünk!

Hát ha az anyai sziv visszatartani nem tud, a föld kebele képes lenne-e?

Merész sziklák, magas hegyek próbálták utunkat állani, — átbujtunk alattok vagy megszöktünk előlük, — kikerültünk.

Bihar magas tetői fel nem tartóztathatának; vasparipánk fűtőhőhő hányt nekik, míg valahára meredek sziklákra rakott vasutunkon kifuthattunk a nagy sikra, hol utját nem állja semmi sem, hol a láthatár egyre szélesebb, a hol Petőfi dalolt, hol a fülemile — Pandion leánya — magasra fujja énekét, felrebbenve mint énekröppentyű, ének-barázdát húzva a levegőbe: a dalmezőbe.

Ört álló magas hegyek! hiában törekedtek ellenállani. A véső utat vágott nyakatokon, testeteken. De azért csak állatok békésen, ha lyukakon is.

Nem fereg emészt; tudomány húzott sineket rajtatok át, hogy ne kelljen fejetekre mászni, mely magasan áll, mint a királyi fő.

Kebleteken megy át utas, hogy kebleteken át térjen megint szíveket be.

De most már fele sem tréfa. Sebesen vágatunk. Nagyvárak kéményei még messziről integetnek. Utolsó hegylábhoz értünk itt, hanem ez is olyan hegy, no; tedd el s ne vedd el.

Nálunk az ilyet halomnak hívják. Gyermeknek s kicsi bárányok ugrálnak rajta, s nevetik.

Időnk, mely eddig vagy haragudni, vagy busulni látszott, a mennyiben morgo-

lódott és csepegett, megváltozott s a felleg-tömbök egyre ritkultak s a szélsők már alig-alig voltak nagyobbak, mint a boldogult édes apám bajusza alól kihömpölygő bodrai a szeméjái állami és m. kir. szabadalmazott kapa-tubáknak.

Minék is eltakarni felleggel az eget? Jó ha látja az ember, hol fekszi meg a földet. Mekkora tangersik! Különösen lepott meg az a sok csuda alföldi szélmalom. Szélmalmost magam is csináltam gyermekkoromban, hanem ezek aztán nem oly kiadásnak. Valóságos bástyák óriási szarvakkal.

Püspökladányban történt az első vasúti szerencsétlenség. Egy drága ebéd. Ajánlom minden utra kerekedő embernek: tarisnyáljon otthon, mert bizony Püspökladányon a „püspök falatja“ nagyon „darága“.

Kisújszállásra olyan mohón tekintgettem be! ott is járt Petőfi. Kis falusi hajlékok mutogatják magukat a vasút felől, tekintélyes palota emelkedik a falu közepén.

Láttam egy „juhászt“, ki ment „szamáron“ s „földig ért a lába“. „Boldogtalanságát“ nem tudhattam meg, ha nagyobb volt-e.

Sajó és Szolnok között úgy átrobogtunk a Tiszán, hogy alig is vettük észre. Szárazbetegségben szenvedett, azért nem tünt fel. Nem árt különben, ha nem is „dagad“ mindig; eleget szenvedett vízkórságban is. Tudja Szeged.

„Ujszászon át“ szólott a jegy. Nem messze már Buda, s Pest még annyira sincs.

Türelmünk már haldokló félben volt, mikor a fővároszhoz érkezünk. Egy csomó veres, fehér, zöld, kék s ég tudja miféle színű futkosó lámpák jelezték, hogy nagy dolgokat látunk.

Bejutottunk végre a nagy és fényes öbölbe: az új személy-pályaudvarra. Villany árasztott tündérfényt. Szemünk káprázott a fény és csillogás miatt. Kollegám alig mert kiszállani a koupeból; azt hitte, nem szabad csizmáson. Látva példámat, bátorságot vett.

Nem tudom, szólott-e valamit nekem, én semmit sem neki. Elég volt látni a gyönyörű világítást, a csillogó fényt, a gazdag épületek, a tolongó sokaságot. Egy fiakkeres betuszolt valahogy — akaratunk ellenére — egyfogatujába. Az ajtót ránk zárta s mi ott voltunk — Pesten.

Hogy mit csináltunk abban az üveges kaliczkában, mely négy kerekén mozog s egy lovacska által vonszoltatik, leírni nem lehet, csak látni kellett volna. Minthogy pedig magunkat megfigyelni nehéz dolog, senkinek pedig gondja mi reánk nem vala, egy páratlan világesemény a történelemre nézve elveszett.

Látni, hogy két józan ember hogy boldul meg a villanyfénytől.

Beszélni keveset beszélünk, csak szölgöttünk.

- Haj de nagyszert!
- Valami fenséges!
- Soha ilyet!
- No ez már aztán!
- Soh'se hittem volna!
- Ni, mekkora palota!
- De mekkora ablaka!
- Amaz három emeletes!
- Amaz négy!
- Mennyi kocsi!
- Hogy hajtanak!
- Négy embert is elgázoltak!
- Rettenetes!
- Hová leszünk!

Ilyen forma párbeszéd között hajtottunk Pestre be a kerepesi uton.

Megjegyzem, hogy most utólagosan, mikor már láttam Bécsben, Prágában, Drezdában, Berlinben az állomásokat, s így összehasonlítást tehetek, most utólagosan is igazolva látom elragadtatásunkat, egyfelől azért, mert soha nem láttunk még — faluról jövet — nagy állomást, másodsor meg a budapesti új személy-pályaudvar páratlan szépséggel díszedik az általunk látott fővárosok összes indóházai felett.

Nincs annak párja. Ékes és gazdag, nagy és a mi legfőbb, a miénk.

(Folytatása következik.)

Tanügy.

Peselnek, 1884. okt. hó.

A háromszékmegyei kézdi-orbai róm. kath. tanító-testület okt. 22-én d. e. 9 órakor kezdődőleg Oroszfaluban a községi iskola helyiségében tartotta 26-ik őszi rendes vándor-közgyűlését.

Megjelentek a rendes tagok közül 28-an, távol maradtak 12-en; a pártoló tagok közül ott volt nagys. Bálint Károly sztléleki apát-kanonok, egyházm. főtanfelügyelő, Bencez Lajos futásfalvi, Jankó Antal sárfalvi, Vitos Mózes nyujtódí plebános urak, Karda István eszterneki zárdafőnök, Miklós Albert szentléleki és Papp Gyula polyáni segédlelkész urak.

A megjelent lelkes és tanító személyzet d. e. 9 órakor a helybeli községi iskolába vonult, hol egyetünk nagyérdemű elnöke, t. Bokor János, meleg szavakban üdvözlé a megjelent tagokat és a Szentlélek Isten segítségül hívása után a gyűlést megnyitá. A gyűlés tárgyai a következők voltak:

1. Hamar Bálint helybeli községi tanító szorgalmas, törekvő tanítónak mutatta be magát saját iskolájában tartott gyakorlati tanításával. Tanította a 3. osztályos gyermekeknek az éghajlatok különféléseit. Ezen gyakorlati tanítás a gyűlés által teljesen sikerültnek ítéltetett.

2. Jegyző által fölolvastatott a belafalvi mult gyűlésről felvett jegyzőkönyv, mely minden pontjában helyesnek találtatván, észrevétel nélkül hitelesítették s jegyző a gyűlés által megjeleneztetett.

3. Tárgyalatott a nagym. püspöki kar által 2730. sz. a. Magyarország és Erdély latin és görög szertartású hivatalaihoz a kántorok és tanítóknak a segély-egyletbe való beállításáról megküldött leirat, melyben a nm. vallás- és közokt. miniszter ur által 19613. sz. a. megerősített alapszabályok is foglaltatnak.

4. Tiszteletbeli elnök nagys. Bálint Károly ur előterjeszté az orsz. kath. segély-alap alapszabályát, melynek egyes pontjai megvitattatván, a gyűlés lelkesülten és egyhangulag kimondotta, hogy az alap továbbfejlesztését szíven hordván, annak tagjai közé minden egyleti tag be kíván állani.

5. Tiszteletbeli elnök kéri az alapgyűjtő és kezelő bizottságok megválasztását, melyre nézve a gyűlés 10 tagot hoz ajánlatba és pedig: az egyháziak közül 4, a világiak közül pedig 6 egyént. Az egyháziak közül alapgyűjtő és kezelő bizottsági tagoknak egyhangulag kikiáltattak: ns. Bálint Károly apát-kanonok, szentléleki plebános, Bálint László alesperes, bereczki plebános, Vitos M. nyujtódí és László József lemhenyi plebános urak; a világiak közül: Bartha Ágoston, Kovács Ferencz, Papp János, Bardocz Mihály, Péterfi Lőrincz és Finta Gáspár.

6. Általános kívánatra egyhangulag megválasztattak az alapgyűjtő és kezelő bizottsági tisztviselőket, és pedig: elnökké ns. Bálint Károly apát-kanonok, alelnökké főt. Bálint László alesperes, jegyzővé Kovács Ferencz peselneki közs. isk. tanító, pénztárossá Bardocz Mihály sztkatolnai kántortanító.

7. A névkönyv szerkesztése iránt a Budapest fővárosi tanító-egylet elnöksége kérelmet küldvén le, az az elnök és jegyző közreműködésével aug. 20-án összeállított s fel is küldetett, miért a gyűlés az elnöknek és jegyzőnek hálás elismerést és köszönetet nyilvánított jegyzőkönyvileg.

8. Nagyon tiszt. László József lemhenyi plebános ur 5 frtot tűzött ki ily című tételre: „A keresztény nevelésről.“ E tételre egy pályamunka érkezett be, melynek elintézése — miután fenn említett nem volt jelen — a jövő gyűlésre halasztatott.

9. Tárgyalatott több keblly ügy és indítvány. Végül a jövő gyűlés helyéül Szentkatolna állapítatott meg. A tárgysorozat kellő időben az elnökségnél jelentendő be.

A d. u. 2 órakor végződött gyűlés után ebédre Hamar Bálint helybeli közs. tanító kántársunk asztala köré gyülekeztünk, hol a szebbnél szebb pohárköszöntések egymást váltották fel.

Kovács Ferencz,
tanítóegyleti főjegyző.

Különlélek.

— A honvédség köréből. Benedek István százados, a kézdivásárhelyi 24-ik honvédszászlóalj nagyerődmény parancsnoka, őrnagygyá lett előléptetve. A köztiszteletben álló parancsnokot ért kitüntetés általános örömmel fggadtatott úgy a tisztikar, mint a polgárság részéről. Mi is teljes szívünkkel gratulálunk hozzá!

— Képviselőválasztások. A bereczki választó-kerületben Lyka Döme ellenzéki jelölttel szemben Éles Henrik kormánypárti fog fellépni. A választás, mint értesültünk, folyó hó 13-án fog megtartatni. Mindkét párt nagy erőlyvel dolgozik jelöltje mellett, s még sejtini sem lehet, hogy ki leend a győzelem. — Az ilyefalvi kerületben is folyó hó 13-án fog a választás megejteni.

— A kézdivásárhelyi jótékony nőegylet folyó hó 8-án fillérestélyt rendez.

— Értesítés. A „Háromszékmegyei műmalom“ részvénytársaság alapítói az aláírások megtehetése céljából újabb határnapul nov. 1—15-ig terjedő időt tűzték ki. A fizetési feltételeket is magában foglaló aláírási ív a kézdivásárhelyi takarékpénztár helyiségében van letéve, hol az aláírások a jelzett határidő alatt készséggel elfogadtatnak. Ezen fontos ügyet egész jóindulattal ajánlja az érdeklődő közönség pártfogásába — Kézdi-Vásárhelytől, 1884. nov. 5-én — a kézdivásárhelyi takarékpénztár igazgató sága.

— Világkiállítás Párisban. 1889-ben a francia forradalom százados emléktünnepé alkalmából Párisban világkiállítás lesz. A kiállítás helyének a Mars-mező van kismelve. A kiállítás elnöke valószínűleg Proust Antonin lesz, ki Gambetta alatt a szépművészetek minisztere volt.

— Az „Ország-Világ“ XXII-ik füzeté szokott változatos, élvezetes tartalommal jelent meg, mint azt az itt közölt tartalomjegyzék is igazolja: A XXII-dik füzet tartalma: Róka-vadászat. (Képpel). — Rápolthyné. Adalék Erdély történetéhez. H. J. től. — Őszi kép. Kéltémény. Tóth Lőrincztől. — A havasok királynője. Történeti regény. P. Szathmáry Károlytól. — A francia fővárosból. (Képpel). — A borz. Gróf Zay Miklóstól. — Az asszonyok duzzogásáról. Börne után. Weinberger Árhurtól. — Erdőben. Kéltémény. Mátyr Lajostól. — Nagy mosdatás. (Képpel). — A santa leány. Rajz. Gonda Dezsőtől. — Rengetegben. (Képpel). — Ország dolga. Dr. Krampuszól. — A húság netovábbja. Francziából. F. J. től. — Takarás után. (Képpel). — A sarkertben. (Képpel). Degre Alajostól. — Lisznyai Kalmán diák-kori élményeiből. Csalamojaitól. — A temető határa. Kéltémény. Palágyi Lajostól. — Az új képviselőház korelnőke és korejgyzői. (Képpel). — Jön a kéré. Elbeszélés. Thewrewk Istvántól. — A trónörökös fogadtatása Nagy-Károlyban. Rosenbach Ferencztől. — A kis kosztosok. (Képpel). — Halottak napjára. Kéltémény. Völgyi Gusztávtól. — A műértők. (Képpel). — A hét története. M—th K—n-től. — A toronyban. (Képpel). — Az ezeréves rozsabokor a hildeshéimi templomban. (Képpel). — Legújabbban a heti tárczák Mikszáth Kálmán hírneves tárczairól tollából folynak. — Ismételtén ajánljuk a derék vállalatot olvasóink figyelmébe.

— A kézdivásárhelyi takarékpénztár 1884. okt. havi forgalmi kimutatása. Bevétel: Betétekből 56 tételre 11361 frt 45 kr, leszámitolt váltókból 137,609 frt, előlegekből 2225 frt, zálog-kölcsönökből 477 frt, kamat számlán 3061 frt 77 kr, illeték számlán 1005 frt 67 kr, kezelési költség számlán 81 frt 40 kr, visszleszámitolt váltókra 5260 frt, jelzálog-kölcsönökből 11,120 frt, többek számláján 5000 frt, ügyészi költség számlán 26 frt 58 kr, vegyes államdíj számlán 2 frt 65 kr, földjövdelmi számlán 20 frt, pénztár-készlet 1884. okt. 1-én 7628 frt 56 kr. Összesen 184,879 frt 8 kr. Kiadás: betét-visszafizetés 63 tételre 18,169 frt 77 kr, betéti folyó kamatokra 32 frt 80 kr, váltóleszámitolásokra 138,943 frt, előlegekre 2225 frt, zálog-kölcsönökre 477 frt, osztaléokra 88 frt, kezelési költség-számlán 30 frt 28 kr, tiszti fizetésekre 208 frt 33 kr, visszleszámitolt váltókért 8600 frt, jelzálog-kölcsönökre 9931 frt, ügyészi költség számlán 23 frt 40 kr, házbér számlán 300 frt, földjövdelmi számlán 11 frt 40 kr, visszváltó-kamat számlán 175 frt 97 kr, jutalék számlán 10 frt, vegyes államdíj számlán 46 frt 54 kr, posta-és bélyegdíj számlán 4 frt 10 kr, pénztármaradvány 1884. okt. 31-én 5602 frt 49 kr. Összesen 184,879 frt 8 kr. Kézdi-Vásárhelytől, 1884. nov. 3. Bányay Benkő Gyula könyvelő.

— A magyar vöröskereszt sorsjegyek ki-sorsolása szombaton délután ment végbe. Kihúzatott mindenekelőtt a következő 11 törlesztési szám: 1419, 2583, 3136, 3578, 4027, 4082, 5176, 5783, 6692, 7299, 7542. E sorszámokkal ellátott minden sorsjegy 6 forintjával beváltatik. Az 50.000 forintos főnyereményt sorszám 3719 nyerőszám 42 nyerte meg, 5000 frtot nyert a sorszám 3320 nyerőszám 6, 1000 frtot nyertek: sorsz. 1020 nyerőszám 21, sorsz. 1685 nyerőszám 65, sorsz. 4662 nyerőszám 75. 500 frtot nyertek: 1048-93, 2390-15, 2606-35, 3314-97, 3893-14, 6027-53, 6150-42, 6439-90, 6783-82, 7917-53. 100 forintot nyertek: 197-37, 512-99, 780-98, 1889-73, 2428-78, 2583-36, 2633-47, 2930-3, 3149-30, 3860-10, 4187-10, 4583-22, 4846-88, 5054-17, 5118-35, 5136-89, 5174-4, 5877-46, 6532-93, 6657-41, 6828-8, 7059-57, 7082-76, 7191-52, 7673-72. — 50 forintot nyertek: 104-7, 149-65, 196-17, 693-60, 697-70, 947-81, 998-6, 1416-4, 1592-54, 1624-89, 1806-89, 2186-60, 2204-57, 2218-100, 2722-2, 2744-32, 2874-87, 3020-96, 3049-8, 3114-34, 3115-93, 3148-68, 3312-7, 3467-31, 3551-90, 3661-56, 3668-69, 3796-86, 3921-65, 3952-71, 4014-42, 4189-100, 4419-11, 5192-80, 5209-98, 5722-74, 5968-55, 6160-84, 6273-8, 6479-09, 6628-70, 6758-28, 6984-33, 7005-10, 7353-94, 7502-36, 7686-85, 7737-39, 7819-46, 7859-28. 25 frtot nyertek: 44-32, 94-74, 110-57, 183-24, 249-59, 390-5, 410-27, 437-16, 567-98, 646-39, 715-18, 719-43, 832-2, 974-31, 991-18, 1252-68, 1350-1, 1640-72, 1843-57, 1944-9, 2102-48, 2159-25, 2227-57, 2274-65, 2325-96, 2453-92, 2528-92, 2681-55, 2823-80, 2852-75, 3011-11, 3125-57, 3197-68, 3300-72.

3303-40, 3320-70, 3377-37, 3508-83, 3678-51, 3751-83, 3784-65, 4074-74, 4475-3, 4516-89, 4575-81, 4686-26, 4820-76, 4836-33, 4878-46, 4927-7, 4932-72, 4945-91, 4968-100, 4970-74, 5037-93, 5121-14, 5126-25, 5193-71, 5236-55, 5407-46, 5622-18, 5642-16, 5854-71, 5917-98, 6206-100, 6288-20, 6296-70, 6412-12, 6445-41, 6456-70, 6592-7, 6632-17, 6780-12, 7096-49, 7006-55, 7235-93, 7493-17, 7565-44, 7687-72 és 7896-78.

18-ik közlemény

a br. Szentkeresztly Stephanie kezdeményezésére folytatott felállításott Kézdi-Vásárhely városi és vidéki kórház részére tett szíves adakozásokról.

Lupán Józsefné bíró gyűjtése Kézdi-Martonosból:

Id. Hengyány Mihály, Hengyány István, Mike Ferencz, Farkas Istvánné 1-1 kupa buzát. Fülöp Péter, Farkas Imre 2-2 kupa buzát. Csüdör Simon, id. Szekrény József, Boros Elek, Fülöp Mihályné, Mánytyány András, Pál Lajos, Köz. Paskó János, Belkány Ráduly, Sárkány Ferencz, Sárkány András, Fazakas Lászlóné, Mámó György, Mámó Péter, Csüdör János 1-1 kupa rozst. Szász János, id. Boros Lajos, Csüdör György, Boér János, Farkas Imre, Kiszbiány Miklós, Hengyány János, Bíró Lajos, Biszák Gergely, Biszák Györgyné 2-2 kupa rozst. Paskó János, Boros Gergely, Boros Mihályné, Biszák Istvánné 3-3 kupa rozst. Lupán István, Bendelás ur, Szász Andrásné, Orbán Antal. Özvát László, ifj. Boros Lajos 4-4 kupa rozst. Bíró János, Nagy Tamás, Lupán József 5-5 kupa rozst. Özv. Bíró Andrásné 1 kupa árpát. Szek-

rény Sándor 4 kupa árpát. Felungyám János 1 kupa török buzát. Bendelás ur, Szász Andrásné, Hengyány István 1-1 koszon hagyat. Főris János, Sárkány András 1-1 tojást. Csákány Ilia, ifj. Luka Mihály, Popesku Jánosné, Derguj György, Csobány György, Bela György, Csokány Demeter, id. Hengyány Mihály 2-2 tojást. Forró István, Szentetülát Pável, id. Bíró Ferencz 3-3 tojást.

Fogadják a buzgó gyűjtők és a jótékony adakozók a felállításott kórház nevében legáltalább köszönetünket.

Kézdi-Vásárhelytt, 1884. szeptemberhő 28-án.

Szöcs József m. p. igazgató.

Kovács István m. p. jegyző.

Hivatalos árfolyamok a budapesti áru- és érték-tőzsdén.

November 4-én.

Magyar aranyjárdék 6%	122.50
Magyar aranyjárdék 4%	93.65
Magy. papírjárdék 5%	89.50
Magyar vasuti kölesön	142.50
M. keleti vasuti államköt. I. kibocs.	97.50
M. keleti vasuti államköt. II. kibocs.	119.-
M. keleti vasuti államköt. III.	105.50
Magyar földtehermentesítési kötvény	101.-
M. földtehermentesítési kötv. záradékkal	99.50
Temes-bánati földteherm. kötvény	100.-
Temes-bánati földt. kötv. záradékkal	99.-
Erdélyi földtehermentesítési kötvény	100.-

Horvát-szlavon földteherment. kötv. 100.-
Magyar szőlődezmá-váltási kötvény 98.25
Magyar nyeremény-sorsjegy kölesön 116.-
Tiszaszabályozási és szegedi sorsjegy 116.-
Osztrák járadék papírban 81.20
Osztrák járadék ezüstben 82.25
Osztrák járadék aranyban 103.70
1860. államsorsjegyek 13.50
Osztrák-magyar bankrészvény 881.-
Magyar hitelbank-részvény 293.-
Osztrák hitelintézet-részvény 202.00
Ezüst 5.77
Cs. és kir. arany 9.68
20 frankos arany 59.80
Német birodalmi márka 121.95
London (2 havi váltókért)

Felelős szerkesztők:

Ifj. Dobay János. Mórincz Gyula.

Kiadó tulajdonos:
Szabó Albert.

Kézdi-Vásárhelytt,

a csernátóni utcában 438. szám alatt

a Bakk Pálné-féle épületes beltelek

örök áron szabad kézből

ELADÓ.

Tulajdonossal 8 napig értekezhetni a „Szarvas“-féle vendéglőben Császár Sándornál. 1-2

Sz. 4129-1884

Hirdetmény.

Szent-Katolna község italmérési joga az 1885-ik évre haszonbérbe kiadandó lévén, arra nézve a nyilvános árverést folyó évi november hó 16-án d. e. 10 órára Szt-Katolna község-házánál fogom megtartani.

A feltételek alólírtánál, valamint a községi előjárásánál is megtekinthetők K.-Vásárhelytt, 1884. október 28.

Gábor Péter,
szolgabíró.

Sz. 4129-1884

Hirdetmény.

Martonfalva község italmérési joga az 1885-ik évre haszonbérbe kiadandó lévén, arra nézve a nyilvános árverést folyó évi november hó 16-án d. u. 3 órára Martonfalva község-házánál fogom megtartani.

A feltételek alólírtánál, valamint a községi előjárásánál is megtekinthetők K.-Vásárhelytt, 1884. október 28.

Gábor Péter,
szolgabíró.

Sz. 4129-1884

Hirdetmény.

Márkosfalva község italmérési joga az 1885-ik évre haszonbérbe kiadandó lévén, arra nézve a nyilvános árverést folyó évi november hó 16-án d. u. 4 órára Márkosfalva község-házánál fogom megtartani.

A feltételek alólírtánál, valamint a községi előjárásánál is megtekinthetők K.-Vásárhelytt, 1884. október 28.

Gábor Péter,
szolgabíró.

Sz. 4129-1884

Hirdetmény.

Hatolyka község italmérési joga az 1885-ik évre haszonbérbe kiadandó lévén, arra nézve a nyilvános árverést folyó évi november hó 16-án d. e. 11 órára Hatolyka község-házánál fogom megtartani.

A feltételek alólírtánál, valamint a községi előjárásánál is megtekinthetők K.-Vásárhelytt, 1884. október 28.

Gábor Péter,
szolgabíró.

TERNO.

A lutrinak bukni kell és bukni fog

Éljen Csekefalvy Ilona

ő nagysága KASSÁN, főutca 86. szám alatt.

Mint szegény falusi női szabó, nóm és beteg gyermekeim több éveken keresztül a legnagyobb inségben voltunk; utolsó ünnepi felöltömet adtam el, hogy ezen anynyira híres asszonyságnak jó tanácsért folyamodjam s azt követhessem, mi sikerült is.

Éljen, éljen sokáig!

az első tételre nyertem egy felette

nagy ternót

a brünni huzáson 15. 31. 51. számokkal. Boldog vagyok és szerencsés, ajánlom őt mindenkinek szívemből.

Kelt Skelny, utolsó posta és kerület Nagy-Merénés, Morvaország. Válaszra 3 drb 5 kros bélyeg melléklendő.

Bukovszky János,
női szabó.

TERNO.

Kötelességemnek ismerem a nyilvánosság előtt közzé tenni, miszerint egy ternót nyertem

Csekefalvy Ilona

asszonyság tanácsára (lakik KASSÁN, fő-utca 86. sz. I. emelet) és pedig az első betételre a f. évi szeptember hó 25-én tartott budapesti huzáson

84. 56. 75. számokkal.

Miután ezen szerencsémnek fennnevezett jötevőmnek köszönöm, a nyilvánosság előtt mondom érte forró hálaköszönetet, és ajánlom ezen nemes keblű urnót mindenki-nek figyelmébe.

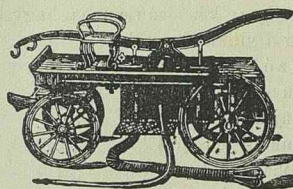
A hozzá intézendő levélbe 3 darab 5 kros postabélyeg csatolandó.

Aszód, Pestmegyében, 1884. október 3-án.

Olajkár Sándor,
uradalmi kulesár.

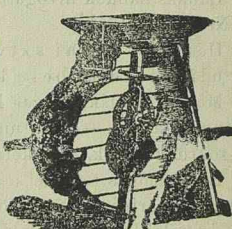
WASS és RIEMER

35-52

vaskereskedése,
gazdasági gépek,
FECSKENDŐK,
tűzoltó szerelvények és
harangok
állandó gyári raktára
és kiállítása

Sz.-Udvarhelytt.

Mint hazánk leghirnevesebb és megbízhatóbb gyárosainak képviselői, ajánljuk a következő, nagy választékban készletben levő gazdasági gépeket, eszközöket és szerelvényeket:

Soproni Seltenhofer Frigyes és fiától: tűzi fecskendők, tűzoltó-szerelvények és harangokat.

Budapesti Grossmann és Rauschenbachtól: kitérő, legjobb szerkezetű kézi, lökerejű járgányos cséplőgépek és rostákat.

Budapesti Brogle Józseftől: konkoltyválasztó trieurók, szóróróstat és kukurizsamorzsolókat.

Mosonyi Kühne Edéltől: Hungaria Drill sorbavető gépek, lókapák, ekék és boronák, szecska- és repavágó gépeket.

Budapesti Kotz Páltól: szecska-, repavágók, rostáló-, daráló-, vető-, boronáló- és összes ekék.

Továbbá: Angolhon legelső gyárosa lincolni Clayton és Shuttleworthtól: gözcséplők- és mozgonyokat. — Bécsi Tanczos Rezsőtől: tűz és betörés ellen biztos pénzszekrényeket.

Mindezen elősorolt gazdasági gépek, tűzi fecskendők, tűzoltó szerelvények és harangokból nagyválasztékú raktárt tartván, felhívjuk a nagyérdemű gazdaközön-séget annak megtekintésére. Gépeink könnyű járása, szolid szerkezete és ezelszerű használhatóságáról mindenki személyesen meggyőződhetik, mire nézve készek vagyunk a felelősséget elvállalni. — Magunkat a n. é. közönség szíves jóindulatába ajánlván, kérjük minél gyakoribb megbízásait.

Kiváló tisztelettel
WASS és RIEMER.